

Polyanthea Sacra

Ex Universæ Sacræ Scripturæ Utriusque Testamenti Figuris, Symbolis, Testimoniis, Nec Non E Selectis Patrum, Aliorumque Authorum, Sententiis, eruditis Interpretationibus, Similitudinibus, rarisque Historiis collecta, Et Copiosis, Exquisitisque Materiis Moralibus De Virtutibus Et Vitiis Pro ...

Spanner, Andreas

Augustae Vindelicorum, 1702

§. 11. Nativitatem christi cole, ama, imitare, non offende.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-79369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-79369)

centum octuaginta annos, usque ad Constantinum Imp. quando S. Helena ejus mater, everso Adonide, magnificam Ecclesiam supra ipsam specum extruxit; & super ipsum praepepe, in quo Agnus Dei reclinatus est, erexit altare; in quo idem jugiter Deo offerretur, qui ibi primò pro salute hominum illuxerat. Sed & Constantinus eandem specum regalibus ornamentis ex auro, argento, variis aulæis, exornavit: ita ut hæc Basilica meritò esset miraculum; nec in orbe quidquam esset ei simile: nam excelsa est admodum: & amplissima. Quilibet ordo habebat quinquaginta columnas, singulari artificio, pretio, & sumptu. Parietes tabulis ex alabastro pretiosissimis sunt incrustati. Quocirca ipsi etiam Turcæ, & Saraceni, reverenter hoc templum frequentant. Cæterum lapidis illa pars, in qua Christus dicitur natus; & praepepis pars, in quam fuit reclinatus; nudè patent, ad peregrinorum venerationem, & osculum. Lapis, in quem reclinavit Maria, & cui illexis genibus insedit, similitudinem habet sella. Itæ Burchardus, Adrichomius &c.

Bethlehem ex Hebræo in Latinum *domus panis* interpretatur: quia hic Filium Dei nasci oportebat, qui Panis est vitæ. S. Chrysof. hom. 1. in Matth.

O Bethlehem parva; sed jam magnificata à Domino: magnificavit te, qui factus est in te parvus, & magnus. S. Bernardus l. 1. in Vigil. Nat. D.

§. X.

Præsepe.

Non est factum tale opus in universis terris. 3. Reg. 10. 20. *Ecce plusquam Salomon hic.* Matth. 12. 42. qui è suo isthoc folio docet veram sapientiam; paupertatis, & humilitatis, amorem. Doultreman de amo. rel. 2. c. 1.

Lectulus noster floridus. Cant. 1. 16. Septuag. *lectulus noster umbrosus.* Lectulus floridus præsepe; floridus ob Jesum Nazarenum. de Ponte hic.

En lectulum Salomonis. Cant. 3. 7. Præsepium lectulum Salomonis: circa quem pax annuntiatur hominibus bonæ voluntatis. Id. hic.

Vidi Dominum sedentem super solium excelsum &c. Is. 6. 1. Vidit quondam Isaias gloriam Christi sedentis in templo super solium excelsum, & duos Seraphinos stantes juxta illud, clamantes ad invicem *Sanctus &c.* Sed nunc ecce templum stabulum; præsepe thronus. Adstant duo Seraphim Maria, & Joseph.

clamantes Sanctus &c. Id. in Cant. 1. 2. Exh. 25.

Magna cathedra præsepium illud; in quo residet divina sapientia, Magister orbis. Totum ibi legitur Evangelium: quidquid enim, ô bone Jesu! postea verbò docuisti, hic statim ortus opere demonstrasti. S. Thom. Vill. l. 2. in Nat. D.

§. XI.

Nativitatem Christi cole, ama, imitare, non offende.

Arca Dei, & Israel, habitant in pappionibus, & ego ingrediar domum meam, ut comedam, & bibam? 2. Reg. 11. 11. Utinam hoc Christiani dicerent Dei Filius incarnatus, & sanctissima ejus Virgo Mater, in stabulo habitant; ego verò deliciis vacabo? nullo modò hoc faciam. Diez. conc. 2. in Nat. D.

Nisi conversi fueritis, & efficiamini sicut parvuli &c. Matth. 18. 3. Ad parvuli formam se componere debet, quisquis celestia regna cupit hereditare. Sed ad cujus parvuli formam gravior erit conversio? pueruli Jesu formam subeat regni candidatus. S. Leo f. de Nat. D. amat Christus infantiam, quæ majorum dirigit mores; ad quam senum reducit aetates; & ad eos suum inclinat exemplum, quos ad regnum sublimat æternum. Baeza l. 1. c. 3. §. 4.

Quid in thesauro Dominicæ largitatis, ad honorem præsentis festi, tam congruum possumus invenire, quàm pacem; quæ in Nativitate Domini prima est Angelicò prædicata concentu? Ipsa enim est, quæ parit filios Dei, nutrit dilectionis, & genitrix unitatis; requies beatorum, & æternitatis habitaculum. S. Leo f. 6. in Nat. D.

Fratres, & vos invenietis hodie infantem pannis involutum, & positum in præsepio altaris. Sicut enim Mater Maria quibusdam asfumentis pannorum involvit infantem: sic mater gratia dispensatoris speciebus rerum ejusdem sacri Corporis nobis obtegit veritatem. Guerricus Abb. l. 5. de Nat. D.

B. Margaritæ de Cortona dixit Jesus in Nativitate: filia, pete à me modò quidquid vis. Et illa: Domine Jesu! concede mihi, ut nunquam te offendam. Boll. 22. Febr.

Post mortem B. Margaritæ V. tertii Ord. S. Domini memores Fratres, saepe ab ea dictum in vivis, pretiosum thesaurum se in corde sue gestare; illud rimantur, & tres lapides vident moscipilorum magnitudine: in primo imago B. Virginis coronatæ, secundus puellum in præsepi

sepi medium duobus animalibus, tertius S. Josephum, referebat. Boll. 13. Apr.

Alphonfus Rex Hisp. ipsò nati Servatoris die monitus à suis Ducibus; facillè nunc, & opportunè, hostes opprimi posse; respondit: plures ego hunc unum diem facio, quàm omnes victorias. Postea nihilominus felicissimà potitus est victoriâ. Drexelius Delic. gent. hum. in appendic. de Nasc. Jesu §. 16.

§. XII.

Apparitiones Jesuli, beneficia.

PUERO, cùm expectaret in templo Matutinum nocte Nativitatis, apparuit Jesulus infans specie pulcherrimâ se cordi ejus dulcissimè communicans. Ex Vita S. Bernardi. l. 1. c. 2.

B. Bonifacius Ep. Lausanensis, cùm nocte Nativitatis ob morbum celebrare non posset; decumbens valde contristatus, eâque de re conquestus B. Virgini. Cui statim apparens Filiolum suum panniculis involutum posuit super lectum ejus: infans verò extraxit manum de panniculis, & levavit pannum de facie sua ostendens ei pulchritudinem faciei suæ. Tunc Episcopus mirè exhilaratus dixit: si nihil aliud esset in paradiso, nisi illa facies benedicta, dignum esset pati omne, quòd triste est; ut videri posset facies illa gloriosa. Boll. 19. Febr.

§. XIII.

Festum seu Natalis Domini.

IN lectulo meo per noctes quæsvi &c. Cant. 3. 1. Qui per noctes querit, non videtur mihi tam aspectus, quàm amplexus, festari: tenere magis optat, quàm intueri. Amplexus quære Dilecti. ignorantia tuæ nox; imò noctes ignorantiarum tuarum, serenam tibi admittit visionem secretorum cœlestium. Nox non præscribit deliciis; nam & ipsis aliquotiens illustratur. Nox, inquit, *illuminatio mea in deliciis meis.* Et in hac nocte potest Jesus meus magis dulci quòdam affectu suaviter senti-ri, quàm sciri ad puerum. Gilbertus l. 1. hic.

Adest Christi multùm desiderata, & diu expectata, Nativitas. Gaudia nobis cœlitus nuntiantur, lætitia imperatur. S. Cyprianus de Nat. D.

Salvator noster dilectissimi hodie natus est. Gaudeamus: neque enim fas est locum esse tristitia; ubi natalis est vitæ. S. Leo l. 1. in Nat. D.

Mox ab omnibus voluit agnosci, qui dignatus est omnibus nasci. S. Leo l. 1. in Epiph. D.

Bene sanctam hanc diem Natalis Domini solem novum vulgus appellat: si enim obscuratur sol, cùm Christus patitur; necesse est, illum splendidius solito lucere, cùm nascitur. S. Ambros. l. 16. de Nat. D.

Dulcis dies, verè dulcis dies, & cunctis pœnitentibus veniam portans. Promitto vobis filioli, & certus sum: quia in hac die si quis ex corde pœnituerit, & ad vomitum peccati reversus non fuerit, quodcunque petierit, dabitur ei; tantùm in fide non dubitet. Hodie totius Mundi peccata tollitur, & peccator desperet? S. August. l. 3. in Nat. D.

S. Chrysof. or. de B. Philogonio festum Nativitatis Christi vocat omnium festorum metropolim.

Jure, meritòque, lucem hanc dierum dominam appellaveris. S. Sophronius or. in Nat. D.

Noctè Dominicâ natus est Christus, consonante mirabilium suorum ordine: ut, quò die dixit *fiat lux*: ejusdem diei nocte oriretur in tenebris tamen rectis corde. Rupertus l. 3. de div. offi. c. 16.

Dies misericordiæ, est dies natalis Domini in quo nobis ortus est sol justitiæ. S. Thom. Aqu. D. 1. adv.

Nulla est creatura, in qua non fuerunt monstrata, & offensa, miracula in Nativitate Christi. Eâ noctè, quâ Virgo peperit, funditus corruit templum patris. Per totum Mundum (idem sentit Hieron.) universa idola corruerunt, Fons Romæ pro aqua oleum emanavit. Aer ipsâ nocte tantâ claritate refulsit, quòd noctem in lucem diei converterit. In cœlo tres soles visi sunt in Oriente, qui divisi inceserunt, in ipsa noctis hora in unum solem conversi sunt. Hac die Magis orantibus stella mirâ claritate apparuit, quæ eos in multam admirationem converterit: nam formam pulcherrimi pueri habebat, in cujus capite crux fulgebat, dixitque eis: in Judæam ite, Regem natum querite. S. Mater cùm puerum parturisset, & eum in præsepio collocasset; mox bos & asinus; genu flexerunt, & eum adoraverunt. S. Bonavent. l. 13. in Nat. D.

Tunc illuxit nobis dies redemptionis novæ, reparationis antiquæ, felicitatis æternæ; tunc per totum Mundum mellisui facti sunt cœli. Id. de ligno vitæ.

Magna